



T.C.
Tarım ve Orman Bakanlığı
Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü
Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

DENETİM RAPORU

Raporu Düzenleyen: İsmail BELEN- Tarım ve Orman Uzmanı
Rapor Tarihi : 10.11.2020
Rapor Sayısı : 1
Raporun Konusu : Vezirköprü Geyik Üretme İstasyonu

İçindekiler

1. EMİR VE KONU	2
2. ÖN İNCELEME VE GÖRÜŞMELER	2
2.1. Evrak İncelemesi.....	2
2.2. Görüşülen Kişiler	2
3. ARAZİ İNCELEMESİ.....	2
3.1. Arazi İncelemesinde Görüşülen Kişiler	2
3.2. Arazide Yapılan Çalışmalar	3
3.3. Görevlilerle Birlikte İncelenen Belgeler	4
3.4. İlave Bilgi Notları	4
4. SONUÇ, DEĞERLENDİRME ve ÖNERİLER	5
5. EKLER.....	6

Resimler

Resim 1. Bekçi Kulübesi.....	3
Resim 2 Geyikler.....	3
Resim 3 Yakalama Kapanı.....	3
Resim 4 Yemlik	4
Resim 5 Geyikler.....	4

1. EMİR VE KONU

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün 29/07/2020 tarih ve 83335561-282.01.02-E.2134176 sayılı ve "Memeli" Konulu Oluru.

Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca Genel Müdürlük Makamına arz edilen ilgili olurda, "Genel Müdürlüğümüz Yaban Hayatı Daire Başkanlığına bağlı faaliyet gösteren Yaban Hayvanı Üretim İstasyonlarında 4615 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında çıkartılan "Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde; Yaban Hayvanı Üretim İstasyonlarında denetleme yapmak üzere ekli listede belirtilen ve karşılıklarında isimleri yazılı olan Genel Müdürlüğümüz emrinde görevli Tarım ve Orman Uzmanlarının görevlendirilmesi ve denetleme sonucunda hazırlayacakları rapor/raporların Genel Müdürlüğümüze sunulması hususunu Olur' larınıza arz ederim" denilmiş olup, Genel Müdür Yardımcısı Muhammet Çolak' ın "uygun görüşüne" üzerine Makam tarafından onay verilmiş ve görevlendirme yapılmıştır.

Olur ekinde yer alan listeye göre DKMP Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanlığı emrinde görevli Tarım ve Orman Uzmanı İsmail Belen, Samsun ili Vezirköprü İlçesinde bulunan "Geyik Üretim İstasyonu" nda denetleme yapmak üzere ve hazırladığı raporu Genel Müdürlüğe sunmak üzere görevlendirilmiştir. (Ek: Görevlendirme Olur ve Ekli Liste)

2. ÖN İNCELEME VE GÖRÜŞMELER

2.1. Evrak İncelemesi

Genel Müdürlüğün talimatı çerçevesinde öncelikle evrak ve dosya incelemesi yapılmıştır. Bu çerçevede;

- 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4915.pdf>
- Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.1.pdf>
- Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=7209&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> incelenmiştir.

2.2. Hazırlık Aşamasında Görüşülen Kişiler

Görevin tebliğinden itibaren;

- DKMP Yönetim Hizmetleri Dairesi Başkanı Yasin Çeltik,
- Tarım ve Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürü (Samsun) Halim Özdemir,
11. Bölge Avcılık ve Yaban Hayatı Şube Müdürü Ertan Kuduban,
- Samsun Şube Müdürü Muzaffer Çelik ile telefonla görüşülmüş ve gerekli hazırlıklar yapılmıştır.

3. ARAZİ İNCELEMESİ

7 Kasım 2020 günü saha incelemesi yapılmıştır. Bunun için Samsun'un Vezirköprü İlçesinden üretim istasyonunun bulunduğu sahaya gidilmiş, saha incelemesi yapılmış ve yetkililer/görevliler ile görüşmeler yapılmıştır.

3.1. Arazi İncelemesinde Görüşülen Kişiler

Arazide yapılan incelemede aşağıdaki kişiler yer almıştır.

- İsmail Belen- Tarım ve Orman Uzmanı
- Samsun Şube Müdürü Muzaffer Çelik
- Veteriner hekim Mehmet Gülsüm.
- Vezirköprü DKMP Şefi Vekili Engin Yılmaz,
- Orman Muhafaza Memuru Âdem Bozkurt,
- Memur Burçin Günaydın.
- Bakıcı-Bekçi Saffet Kurtoğlu.
- Araç Şoförü Vahit Keleş.

| 3.2. Arazi Yapılan Çalışmalar

Arazi çalışmaları kapsamında öncelikle ilgililer ile detaylı şekilde görüşülmüş, belgeler incelenmiş, ardından tesisler incelenmiş ve sahada geyikler gözlemlenmiştir.

Resim 1. Arazi incelemesine katılım sağlayanlar



Resim 2 Geyikler-Dinlenme anı



Resim 3 Yakalama Kapanı



Resim 4 Yemlik



Resim 5 Geyikler



| 3.3. Görevlilerle Birlikte İncelenen Belgeler

“Av ve Yaban Hayvanı Üretme Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde aşağıdaki belgeler incelenmiş ve ek olarak rapora eklenmiştir.

- i. Yönetmelik Ek-2’ye göre düzenlenen Üretim Kayıt ve Gözlem Defteri çıktıları (2015,2016,2017,2018,2109 yılları belgeleri)
- ii. Memeli Üretme İstasyonu Ayık İzleme Cetveli- 2012 yılından itibaren cetvellerin düzenli şekilde tutulduğu görülmüş olup, örnek olması açısından 2020 yılı Ekim ayında doldurulan cetvel eklenmiştir.
- iii. Yıllık İzleme Cetveli- 2006-2020 yıllarını kapsayan yıllık izleme cetveli eklenmiştir
- iv. Üretim Faaliyet Raporu-2018-2019-2020 yılları “Üretim Faaliyet Raporları” eklenmiştir.
- v. Nakiller- 2006/2020 yılları arasında İstasyona yapılan veya istasyondan yapılan nakillere ilişkin cetvel eklenmiştir.
- vi. Genel Bilgi Cetveli- İstasyonun genel durumunu içeren cetvel eklenmiştir.

| 3.4. İlave Bilgi Notları

Yönetmelik gereğince hazırlanan bu cetveller ile birlikte aşağıdaki bilgi notları da incelenmiştir.

- i. Geyik Üretme İstasyonu genel bilgi notu
- ii. İstasyondaki geyiklerin bir yıllık yaşam döngülerine ait bilgi notu

4. SONUÇ, DEĞERLENDİRME ve ÖNERİLER

Gerek dosya üzerinde ve arazide yapılan incelemelerde, gerekse ilgililerle yapılan görüşmelerde Vezirköprü Geyik Üretim İstasyonundaki iş ve işlemlerin “Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde yürütüldüğü görülmüştür. Bu çerçevede tüm görevlilerin gayret ve çalışmaları memnuniyetle karşılanmıştır.

Bununla birlikte hizmetlerin daha iyi yürütülmesi için aşağıdaki hususlara değinilmesi yararlı görülmüştür.

- i. Bilgi notlarından ve ilgililerin beyanından, Vezirköprü-Kunduz Geyik Üretim İstasyonununun 1984 yılında kurulduğu anlaşılmıştır. Ancak bir kuruluş dosyasının mevcut olmadığı anlaşılmıştır. “Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik” in 6.maddesinde “*İl müdürlüğü tarafından teklif edilen, ön etüt raporlarından uygun görülen üretim yeri ve istasyonun kurulacağı alanın tahsisi, Genel Müdürlükçe, Bakanlık adına ilgili kurum veya kuruluşlardan istenir. İlgili kurum veya kuruluş alanın tahsisini uygun gördükten sonra **Bakan onayı ile üretim yeri ve istasyonun kuruluşu yapılır.***” Hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda kuruluş dosyasının usulüne uygun şekilde tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir.
- ii. Yönetmeliğin 8. Maddesi “**Memeli üretim istasyonlarında;** bakıcı ve bekçi hizmet evi, türlerin biyolojik özelliklerine göre gerekli yavru barınma yeri, hasta hayvan tecrit bölümü, bu tesislere dışarıdan gelen hayvanların belli bir süre gözlemleneceği karantina ve rehabilitasyon bölümü, yaralanma ve hastalık durumlarında müdahale ve küçük operasyonlara olanak tanıyacak ve kolayca steril edilebilmesi için her tarafı seramik fayansla kaplanmış bir bölüm, yakma fırını veya özel imha çukuru, yem ve su deposu, ekipman deposu, suluk, yemlik, tuzluk, kapan ve benzeri tesisler bulunur. Ayrıca, temizlik ve bakım malzemeleri, buzdolabı, av tüfeği, narkotik tüfek bulunur. Üretim yerleri içerisinde çiftleşme, doğurma, yavru besleme, bakımı ve barınması için alana gerekli müdahaleler yapılabilir. Buralarda, av tüfeği, narkotik tüfek ve gerekli görülen diğer malzemeler bulunur” hükmünü içermektedir. Üretim İstasyonunun fiziki şartlarının yeterli olduğu, mevcut tesislerin bakımlarının iyi yapıldığı değerlendirilmiştir.
- iii. Yönetmeliğin Dördüncü Bölümü “Kayıtlarının Tutulması, Aylık İzleme Cetvelleri, Markalama ve Halkalama” iş ve işlemlerini açıklamakta olup, gerekli kayıtların usulüne uygun şekilde tutulduğu görülmüştür.
- iv. Yönetmeliğin Beşinci Bölümünde belirtilen “damızlık temini ve kan tazeleme” iş ve işlemlerinin, Altıncı Bölümde belirtilen “Üretilen Türlerin Doğaya Yerleştirilmesi” işlemlerinin mevcut kapasiteye göre usulüne uygun şekilde yapıldığı değerlendirilmiştir.
- v. Yönetmeliğin 27. Maddesi “Av ve yaban hayvanı üretim yeri ve istasyonu ile kurtarma merkezlerinin bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygunluğu, dört ayda bir il müdürü tarafından denetlenir. Gerekli görülmesi halinde ise Genel Müdürlük tarafından denetlenir.” hükmünü içermektedir. İl Müdürü Muzaffer Çelik “yönetmeliğe uygun şekilde denetleme yaptığı, ancak matbu bir form oluşturulmadığı için bir evrak sunamayacağı” ifade edilmiştir. Yapılan gözlemlerde iş ve işlemlerin usulüne uygun şekilde yürütüldüğü görüldüğünden, İl Müdürünün beyanı yeterli ve olumlu görülmüştür. Yine de Genel Müdürlük tarafından matbu bir denetim formunun oluşturulmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte İl Müdürü Muzaffer Çelik’e Genel Müdürlük tarafından matbu bir denetim formu gelene kadar, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun bir tutanakla denetimlerini tevsik etmesinin faydalı olacağı ifade edilmiştir.
- vi. Yönetmeliğin Onuncu Bölümünde belirtilen “Üretim İstasyonunda ve Kurtarma Merkezlerinde Bulunan Hayvanların Hijyenik Şartları, Sağlık Taraması ve Hastalıklarla Mücadele” iş ve işlemlerinin usulüne uygun şekilde yapıldığı değerlendirilmiştir.

- vii. Yönetmelikte yer alan hususlara ilaveten, DKMP Samsun İl Müdürlüğünün Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü ile kurmuş oldukları yakın ilişki ve yürüttükleri iş birliği memnuniyetle karşılanmıştır. Geyik Üretim İstasyonu Vezirköprü İlçe merkezine yaklaşık 1,5 saat mesafede olup, yakın çevresi tamamen ormanlarla kaplıdır. Orman İşletme Müdürlüğü ile karşılıklı saygıya dayanan bir iş birliği her iki kurumun da faydasına olacaktır.
- viii. Üretim İstasyonunda halihazırda kadrolu olarak sadece 1 adet işçi statüsünde bakıcı bekçi bulunmakta olup istasyonun iş ve işlemleri bu kişi tarafından yapılmaktadır. İşin zorluğu bir yana, yakın yerde yerleşim dolayısı ile insan olmaması “insani yaşam şartlarını” oldukça zorlamaktadır. Buranın ikinci bir elemanla takviye edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- ix. 2020 yılı Kasım ayı itibariyle toplam alanın 83,5 hektar, halihazırdaki geyik sayısının toplamda 40 adet (8 ergin erkek, 14 ergin dişi, 9 adet bir yaş üstü, 9 adet yeni doğan) olduğu dikkate alındığında geyik başına düşen alanın 2 hektar civarında olduğu görülmektedir. İstasyonun kapasitesi, geyiklerin ihtiyacı olan alan, orman ekosisteminin durumu, bekçi ve diğer ilgili personel sayısı dikkate alınarak, istasyondaki geyik sayısının buna göre ayarlanmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- x. 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununun amacı “sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını ve geliştirilmelerini” hedeflemektedir. Bu hedefle çakışmayacak ve geyiklerin doğal yaşama uyumlarını aksatmayacak şekilde, istasyonun uygun yerlerine gözetleme kuleleri konması ve doğa severlerin bedeli karşılığında uygun şekilde (uzaktan dürbünle vb.) hayvanları izlemelerini sağlayacak tesislerin kurulmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.
- xi. Netice olarak, Vezirköprü Geyik Üretim İstasyonunun “Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik” ile uyumlu şekilde yönetilmekte olduğu değerlendirilmekte olup, emeği geçen ilgililere teşekkür ederim.

5. EKLER

- Ek-1: Genel Müdürlük Oluru ve Ekli Liste
- Ek-2: Yönetmelik Ek-2’ye göre düzenlenen Üretim Kayıt ve Gözlem Defteri çıktıları (2015,2016,2017,2018,2109 yılları belgeleri)
- Ek-3: Memeli Üretim İstasyonu Ayık İzleme Cetveli- 2020 yılı Ekim
- Ek-4: Yıllık İzleme Cetveli- 2006-2020
- Ek-5: Üretim Faaliyet Raporu-2018-2019-2020 y
- Ek-6: Nakiller- 2006/2020 Yılları
- Ek-7: Genel Bilgi Cetveli
- Ek-8: Geyik Üretim İstasyonu genel bilgi notu
- Ek-9: İstasyondaki geyiklerin bir yıllık yaşam döngülerine ait bilgi notu
- Ek-10: İlave Personel İstihdamı gerekçe raporu